

Elin Sandström

”Jag minns så mycket som aldrig hänt”

Elin Sandströms utställning i galleriet på Härnösands konsthall har två motpoler, något som jag inte tänker på först eftersom båda handlar om porträtt men som blir tydligare ju mer jag tittar. Första rummet domineras av feministiska idolbilder, avbildade som ikoner eller helgongestalter, under titeln *The Sisterhood Saints*. Strikt uppräddade sida vid sida visas 24 berömda kvinnor ur historien och i samtiden, författare, konstnärer, politiker, filmstjärnor och popsångare, som *Simone de Beauvoir* och *Greta Garbo* till *Beyonce* och *Gudrun Schyman*. Men här verkar det vara mindre själva personen utan snarare den fiktiva mediabilden som visas. Till exempel får SF-figurerna *Agent Scully*, *Ellen Ripley* och *Princess Leia* ge namn åt Gillian Anderson, Sigourney Weaver och Carrie Fisher. Hur som helst får vi anta att samlingen rör sig om kvinnofigurer som på olika sätt inspirerat Elin Sandström, gestaltade med bokstavligen den aura som var och en fått kring sitt namn. Att bilderna är målade digitalt med lika mycket drag av hypad färgglans ligger väl bara i sakens natur, men det hela är skickligt gjort med stora portioner värme och humor.

På väg mot det andra rummet lämnar vi ytan till förmån för de inre upplevelserna där blyertspennan är ett bra verktyg. I utmejslade och detaljrika teckningar ger Elin Sandström visioner av minnen, historier och barndom. I *Självporträtt med vänner* blickar konstnären allvarligt, nästan anklagande på oss, med små gloriaprydda dödskallar klängande runt henne. Handlar det om vad vi gör av det lilla bortglömda undanglidande livet? Helgonskildringen återkommer i *Beskyddaren*, med en bläckfisk ömt slingrande runt huvud och gloria på en ung flicka som utstrålar trygghet trots den lite otäcka situationen. Den intressantaste teckningen är utan tvekan *Morfar Jon och jag 1958*, där konstnären gestaltad som pojke medverkar i ett koncentrerat arbetsmoment. Medan mannen lugnt och säkert borrar ett hål kniper pojken hårt i tången som håller stycket med en anspänning som sprider sig över hans ansikte. Kanske kan man se pojken som en prövande roll Elin Sandström ikläder sig, liksom andra gör i de tidigare idolporträtten.

Om det förra handlar om yttre projiceringar vittnar teckningarna mera om det innerliga, den direkta känslan. Minnet kan vara beslöjat men knappast känslan. I sin egenskap av handverktyg, nästan som förlängning av handen, skapar blyertspennan det mest fingerkänsliga avtrycket – blyertsens hårdhet, handens variabla tryck, linjens flyt och tempo, den omedelbara förbindelsen öga och hand – och avslöjar tecknarens förmåga att tillverka ett absolut eget stycke verklighet. Teckningen blir ett kroppsligt avtryck, som om osynliga nervtrådar i handen letat sig ner genom pennan mot papperet.

Idolporträttens distans gentemot teckningarnas personliga närhet är två motpoler som inte utesluter varandra, utan ger Elin Sandströms utställning en vink om hur mångsidigt vi kan uppfatta världen och människorna genom oss själva.

Text och foto: Jan K Persson

Volym 2017-03-28